

วารสารพุทธศาสนาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Journal of Buddhist Studies Chulalongkorn University

ISSN 0858-8325 © ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน ๒๕๖๗

บทบรรณาธิการ

“มโนทุจริต” จะชุดประชาธิปไตยไทยลงเหว

ระบบการปกครองทุกระบอบอาจเป็นระบอบที่ดีที่สุดหรือเลวที่สุดก็ได้เมื่อได้นำมาปฏิบัติจริง เพราะระบบอนันน์เป็นเพียงรูปแบบ หากเนื้อหาดี รูปแบบก็นำไปสู่ผลที่ดี หากเนื้อหาไม่ดี รูปแบบก็นำไปสู่ผลที่ไม่ดีได้ เช่น ระบบเผด็จการ หากผู้นำดีก็ นำประเทศไปสู่ความเจริญได้รวดเร็ว ในทางตรงกันข้าม หากผู้นำไม่ดี ก็นำประเทศไปสู่ความทายนะได้รวดเร็วเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเผด็จการเป็นระบบการปกครองที่โดยรูปแบบแล้ว ผู้นำมีอำนาจเด็ดขาด สามารถลั่งการได้ทันที ความเจริญหรือหายนะจะซึ่งกัน ปัญญาความสามารถและคุณธรรมของผู้นำ ประเทศไทย ล้าชราณรัฐบาล (เกาหลีเต้) ล้มยประธนาธิบดีปักจุนยี และประเทศไทยล้มยจอมพลสุนทร ธรรมรงค์ ต่างก็ใช้ระบบการปกครองแบบเผด็จการ แต่เกาหลีเต้ก้าวหน้าจนกลายเป็นประเทศที่เจริญในภาคอุตสาหกรรมมากจนทุกวันนี้ ส่วนประเทศไทยนั้น แม้รัฐบาลมีจุดประสงค์ในการพัฒนาแบบเดียวกับเกาหลีเต้ และสนับสนุนด้านวิศวกรรมเป็นอย่างมาก แต่ประเทศไทยก็ยังไม่พัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมได้

ช้าร้ายกว่านั้น แทนที่ประเทศไทยจะได้เป็นประเทศเจ้าของเทคโนโลยีอย่างที่วางแผนไว้ กลับตกต่ำลงจนเป็นประเทศที่เน้นแต่บริโภคดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่แม้ว่า การตัดสินใจจะทำโดยเร็วไม่ได้ เพราะไม่ใช่ระบบที่ผู้นำมีอำนาจเด็ดขาด และเป็นระบบที่มีฝ่ายค้าน มีการถ่วงดุลอำนาจ ทำให้การตัดสินใจช้า คือ จะตัดสินใจเลือกเฉพาะทางที่รวดเร็วแต่มีความเสี่ยงไม่ได้ รูปแบบดังกล่าวแม้จะทำให้ประเทศเจริญข้า แต่ก็ลดความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจโดยคนคนเดียวหรือโดยอำนาจเด็ดขาดได้ ประชาธิปไตยจึงเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุดในความหมายนี้

การปกครองระบบประชาธิปไตย แม้เป็นระบอบที่ดี ก็มีทั้งส่วนที่เป็นรูปแบบและเนื้อหาแตกเช่นเดียวกับระบบการปกครองอื่นๆ ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยด้วยกัน หากประเทศใดมีเนื้อหาดี ประเทศนั้นก็เจริญ หากประเทศใดมีเนื้อหาไม่ดี ก็ตกต่ำลง โดยที่รูปแบบไม่อาจช่วยหรือบันดาลให้เนื้อหาที่ไม่ดีเปลี่ยนกลับมาภายในได้

เพราะรูปแบบกำหนดแต่แนวทางและวิธีการ ไม่ได้กำหนดคุณธรรมซึ่งอยู่ในส่วนของเนื้อหา ประชาธิปไตยของประเทศไทยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันมีรูปแบบเหมือนเดิม แต่ประเทศไทยกลับตกต่ำลงเรื่อยๆ ในทุกด้าน เพราะเนื้อหาภายในเต็มไปด้วยการคอร์รัปชัน เท็นพลประโยชน์ส่วนตัวว่าเห็นอกว่าประโยชน์ของประเทศไทย เท็นแก่เงิน คือ เห็นว่าทรัพย์สินเงินทองสำคัญกว่าความดี ทำลายทรัพยากร เป็นหนี้ต่างประเทศ ไม่เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ การศึกษาของประเทศไทยมีอันดับตกต่ำลงเรื่อยๆ จนแม้ประเทศไทยในอาเซียนด้วยกันก็ยังดูหมิ่นเหยียดหยามจนเกิดสำนวนว่า “Don’t Thai to me.”

ประชาธิปไตยจุดให้ประเทศไทยในปัจจุบันวิ่งลงเหวลึกไปเรื่อยๆ สาเหตุสำคัญเนื่องจากผู้มีอำนาจทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยหรือคนในลังคม ต่างก็มีมโนทุจริต ทั้งแบบไม่วุ่นวาย แล้วแบบวุ่นวาย แต่ยังดีเพราะได้ผลประโยชน์

พระพุทธศาสนากำหนดเนื้อหาของการปกครองไว้แก่ผู้นำทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำในระบบการเมือง ผู้นำด้านระบบราชการ หรือระบบใดๆ ที่ผู้นำหรือผู้ปกครองได้สร้างไว้ ว่าผู้นำต้องปกครองเพื่อประโยชน์แก่ความสุขของประชาชน เป็นที่ตั้ง ต้องไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องต้องเป็นผู้สร้างความสุขของตนเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน ต้องตั้งอยู่ในศีลในธรรม ไม่เป็นที่เคลือบแคลง ลงลัยว่าจะเป็นคนไม่ดี จะลองทำการที่ไม่ดี ลักษณะเช่นนี้ ปรากฏชัดในหลักทศพิธราชธรรม เนื่องจากรัฐบาลของประเทศไทยปกครองด้วยระบบประชานิยม ไม่ใช่การปกครองแบบเดิมๆ ไม่ได้มีมโนทุจริตในการปกครองแม้แต่น้อย ตรงข้ามกลับมีแต่ไม่โนทุจริต

นักการเมืองทุกยุคทุกสมัยรวมทั้งข้าราชการที่คอร์รัปชันได้ทำให้ทรัพคันะของประชาชนเกี่ยวแก่การ-

คอร์รัปชันเปลี่ยนไป เพราะประชาชนมักเกิดความเคยชินแรกๆ ก็เห็นคอร์รัปชันเป็นเรื่องธรรมดា แต่ปัจจุบันเริ่มเห็นว่า หากมีโอกาสก็ควรคอร์รัปชัน การแก้ปัญหาคอร์รัปชัน จึงเป็นเพียงนโยบายที่พูดให้ดูดี แต่ไม่ปฏิบัติ เพราะขัดกับความคิดและการกระทำการของตน

นักการเมืองและข้าราชการที่เป็นผู้ปกครองทุกระดับ ส่วนมากไม่อุทิศตนทำหน้าที่และทำงานเพื่อประชาชน นักการเมืองไม่มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาส ตอกทุกข์ได้ยาก หากไม่มีผลประโยชน์ตอบแทน ผลประโยชน์ดังกล่าว ได้แก่ ส่วนที่ได้โดยตรงจากการคอร์รัปชันและส่วนที่ย้อนกลับมาเป็นเลียงในการเลือกตั้ง นักการเมืองจึงไม่ทำโครงการช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง หรือทำอย่างเสียไม่ได้ เช่น การดูแลเด็ก ลูกเรียน คุณคราช ซึ่งยังคงอยู่ในสภาพที่เรียกว่าอ่อนแอ การลงทุนทางการแพทย์และการสาธารณสุขเพื่อรักษาความเจ็บป่วยของประชาชนก็แทบไม่ได้ทำ เช่น มีนโยบายรักษาพยาบาลตามโครงการประกันสุขภาพแบบให้เปล่า แต่กลับไม่ได้จัดงบประมาณให้โรงพยาบาลตามส่วนและไม่เพิ่มจำนวนโรงพยาบาลและบุคลากรให้เพียงพอ กับจำนวนคนไข้ ผลคือ การแพทย์และการสาธารณสุขของประเทศไทยเกิดปัญหามากยิ่งขึ้น แต่ละโรงพยาบาลมีข้อจำกัดเรื่องการจ่ายยา จ่ายให้คนไข้ได้เฉพาะยาที่อยู่ในบัญชียาหลัก หากคนไข้ต้องการใช้ยานอกบัญชียาซึ่งมีราคาแพง ก็ต้องจ่ายเงินเอง หรือหากไม่สามารถจ่ายค่า약าราคาแพงได้ ก็ต้องตายไปในที่สุด เมื่อลังคำเรียกร้องให้รัฐเพิ่มงบประมาณการรักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อหัวของประชาชน นักการเมืองก็อ้างว่าควรส่งเสริมสุขภาพอนามัยซึ่งเป็นสาเหตุมากกว่าเพิ่มงบประมาณการรักษาความเจ็บป่วยอันเป็นปลายเหตุ ครั้นเมื่อลังคำเรียกร้องให้เพิ่มงบประมาณด้านสุขภาพอนามัย นักการเมืองก็อ้างว่าประชาชนมีสุขภาพไม่ดี เพราะภาระมลพิษ ต้องแก้เรื่องมลภาวะ ต้องแก้ปัญหารมชาติ และการใช้ทรัพยากร ในที่สุด นักการเมืองก็ไม่ได้แก้ปัญหา

อะไรเลย ฝ่ายการเมืองก็มีแต่นโยบาย ไม่มีการปฏิบัติ เป็นพอกดีแต่พูดเพื่อให้ได้เลียงในการเลือกตั้งมาโดยตลอด ไม่ว่าพรรคการเมืองใดขึ้นมาเป็นรัฐบาล ก็ใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการหาเสียงและรักษาฐานเสียงของตนทั้งนั้น มุ่งแสวงหาแต่ผลประโยชน์ด้วยการกู้เงิน นอกจ้าไม่ได้มุ่งแก่ปัญหาแล้ว ยังมักทิ้งปัญหาไว้ ครั้นเมื่อนักการเมืองได้รับการเลือกตั้ง ก็มุ่งแต่ “เล่นการเมือง” คือถูกเดียงโต้แย้ง โฉมติกันไปมา แยกตำแหน่ง แยกผลประโยชน์ ห้ามทางได้ไปรับผิดชอบต่างข้าม ซื้อผู้แทนราษฎรหรืออื่นเพื่อทำลายพรรคนั้นและเพื่อทำให้พรรครุ่งของตนมีเสียงข้างมากในเวลา รวดเร็ว ขายตำแหน่งแก่ราชการฯ ฯลฯ ลังคอมของนักการเมืองบ้านเรายังเต็มไปด้วยการคดโกง การหลอกหลวงปล้นบ้านน้ำเป็นตัว การหาพรครพวาก การประจบสองพอด การวิงเต้น การต่อรองผลประโยชน์ การสร้างโครงสร้างใหญ่และกู้เงินเพื่อมาคอร์รัปชัน เพราะทำให้ได้ผลประโยชน์มากกว่าการโกงกินงบประมาณแผ่นดิน จนนักการเมืองและผู้ปกครองไม่มีเวลาศึกษาและแก่ไขปัญหาที่เกิดแก่ประชาชน ทั้งนี้ เพราะตกอยู่ในสภาพลังคอมการเมืองที่มีแต่การลู้และการทำลาย การเอาชนะ ไม่มีผู้ใดนึกถึงความถูกต้องเป็นธรรม ใครชนะก็มีคนเข้ามาเป็นพวาก มาเกะกินหาประโยชน์แม้แต่หัวหน้าพรรคการเมืองบางพรรคยังพูดว่า “ไม่ได้เป็นรัฐบาลมันด้อยากปากแห้ง” การเอาชนะกันด้วยเครื่องมือทุกชนิดทั้งการโฆษณาชวนเชื่อ การประจาน การบันเรื่อง การอภิญญาและใช้กกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายตน การข่มขู่และกดขี่ชาราชการ การโยกย้ายชาราชการโดยไม่เป็นธรรม การทำลายโครงสร้างระบบราชการที่มุ่งด้านการทุจริตของนักการเมืองซึ่งเป็นผู้ปกครอง การใชงบประมาณเป็นเครื่องมือทำลายหน่วยงานที่ไม่ร่วมมือหรือแสดงความเห็นคัดค้าน เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องมโนทุจริตทั้งสิ้น แม้ว่าจะทำในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีระเบียบร่องรับก์ตาม มโนทุจริตทำให้นักการเมืองไม่ทำหน้าที่เพื่อประชาชน ในทางกลับกัน พร้อมจะทำเรื่อง

ทุจริตทั้งหลายด้วยโลภ ด้วยโภ奢 ด้วยโภหนะ และด้วยความเกลียดชัง เป็นการเมืองเพื่อตัวนักการเมืองเองมิใช่ เพื่อประชาชน เป็นการปกครองเพื่อประโยชน์ของตนมิใช่ เพื่อผลอันเป็นความสุขอย่างแท้จริงของประชาชน คิดถึงเรื่องการเมืองและผลประโยชน์ของนักการเมืองด้วยกันเองมากกว่าคิดถึงประชาชน นักการเมืองเหล่านี้ หากพันการเลือกตั้งเมื่อไร ความชั่วกจุกจุดอภิมาเพราหมดอำนาจลง จึงต้องพยายามทุกหนทางเพื่อรักษาอำนาจทางการเมืองไว้ให้คงอยู่ตลอดไป ให้ได้เลือกตั้งกลับมาทุกสมัย

ถ้าผู้ปกครองมีมโนทุจริต โครงการทั้งหลายจักต้องเป็นโครงการที่ทำเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่ใช้ประชาชนเป็นข้ออ้างหรือเป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของตน การกระทำที่สุจริตนั้น ต้องคิดอย่างตรึงใจตระหนาน ถูกต้อง เป็นไปได้ ขอบด้วยกฎหมาย มีวิธีจัดการเป็นขั้นตอน และดำเนินโครงการด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม โครงการที่คิดและทำด้วยมโนทุจริต คิดแต่ผลประโยชน์ฝ่ายตน ปิดบังช่อนเร้น ความชั่วนกວ่าจะเกิดปัญหาขึ้นมา ดังที่เกิดกับโครงการประชานิยมตลอดจนโครงการทั้งหลายในปัจจุบันซึ่งมีเพียงประโยชน์ส่วนน้อยบังเกิดแก่ประชาชน แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกแก่นักการเมืองและพรรครพวาก

มาตรฐานเรื่องมโนทุจริตของนักการเมืองและผู้ปกครองทุกรายตั้งนั้น ต้องเป็นมาตรฐานขั้นสูง คือขั้นศีลธรรม นักการเมืองต้องควบคุมตนเองจากภายในให้อยู่ในศีลในธรรมและใช้ธรรมในการปกครอง มิใช่มาตรฐานขั้นต่ำของลังคอม คือเพียงไม่ทำผิดกฎหมาย หรือทำตามกฎหมายแต่แฝงไว้ด้วยเจตนาทุจริต ทั้งนี้เพราะนักการเมืองเป็นผู้นำและปกครองผู้อื่น จึงต้องดูแลประเทศชาติ ต้องเป็นคนที่ประชาชนนับถือได้ ไว้วางใจได้ เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนได้ เป็นผู้เลี่ยงล lokale และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของทุกหมู่เหล่าอย่างยุติธรรม แต่ทว่าแม้เพียงมาตรฐานขั้นต่ำ

นักการเมืองไทยก็ปฏิบัติไม่ได้ นักการเมืองไทยส่วนมาก ต่างกว่ามาตราฐานขั้นต่ำ การที่ต้องมีเห็นด้วยงานอย่าง คณะกรรมการปกป้องและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ย้อม แล้วดงให้เห็นว่า นักการเมืองยังมีจิตใจและพฤติกรรมต่างกว่า มาตราฐานขั้นต่ำดังกล่าว ดังนั้น นักการเมืองจึงไม่ได้ไปกว่า ประชาชนทั่วไป และไม่สมควรเป็นผู้ปกครอง

ประชาธิปไตยที่ไม่ประกอบด้วย “เนื้อหา” คือ “คุณภาพของการปกครอง” และ “คุณภาพคนที่อยู่ใน ระบบการปกครอง” ย่อมเป็นประชาธิปไตยที่ว่างเปล่า เมื่อผู้ปกครองเป็นผู้มีมโนทุจริต ย่อมบรรจุความทุจริตและ ใช้ความทุจริตแห่งจิตใจของตนลงเป็นวัวจ้าไว้ และกระทำ ภายใต้กรอบหรือ “รูปแบบ” ประชาธิปไตย กลายเป็น ประชาธิปไตยที่ประกอบไปด้วยความทุจริตต่างๆ อันจะนำ ชาติและประชาชนให้ตกต่ำและลงเหวไปในที่สุด แม้เสียค่าน้ำค่าน้ำ ก็ทำงานไม่ลุ้นได้ผล เพราะค้านแบบเล่นการเมือง มากกว่าค้านแบบชุดคุ้ยความจริง ประชาธิปไตยของไทยจึง เป็นเพียงรูปแบบ และเต็มไปด้วยการ “เล่น” การเมือง และ เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่ตนจนถึงปัจจุบัน ประชาธิปไตยที่ประกอบ ด้วยมโนทุจริต ทำให้นโยบายและคำพูดของรัฐบาลเป็น เพียงคำพูด空空 ทำไม่ได้ และหลอกลวงประชาชนไป วันหนึ่งๆ ถือเป็นวิธีทุจริต ข้ายังเที่ยวให้ร้ายป้ายลี โทษฝ่าย ตรงข้าม โทษสถานการณ์โลก โทษอะไร ที่โทษได้ทุกอย่าง เว้นแต่โทษตัวเอง สวนนโยบายของรัฐบาล ก็ไม่ได้ทำอย่าง จริงจัง และทำแล้วเกิดผลเสียหายแก่ประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ทั้งหมดนี้ทำให้รัฐบาลในฐานะผู้ปกครองขาดความ “จริงจัง” ขาดสำนึกร่วมมือกันที่ต่อชาติและประชาชน ขาดความรับ ผิดชอบ ความรอบคอบ และความเป็นธรรม หากใจของ ผู้ปกครองมีแต่ “เล่น” และ “เล่นทุจริต” ก็ไม่มีใจ “จริง” ที่จะทำงานอย่าง “สุจริต” ประชาธิปไตยแบบนี้ไม่มีวันจะทำ ให้ประเทศไทยเจริญ และทำให้ประชาชนชาวไทยเป็นสุขขึ้น มาได้ มีก็แต่จะมุงสุหัสห่วงเหวแห่งความทายนะเท่านั้น

ในปัจจุบันเรามีผู้ปกครองหลายกลุ่มหลายระดับ ทั้งผู้ปกครองระดับนักการเมือง ทั้งที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการ และพนักงาน ของรัฐ ผู้ปกครองประเภทหลัง เรากำหนดคุณสมบัติทั้ง ด้านคุณการศึกษาและความประพฤติหรือจริยธรรมได้ แต่ นักการเมืองซึ่งเป็นผู้บริหาร เป็นผู้ปกครองระดับนโยบาย สำคัญของประเทศไทย แรกลับกำหนดคุณสมบัติได้น้อย เช่น วุฒิการศึกษาซึ่งก็กำหนดไว้ต่ำมากเพราะไปอ้างคนลวนน้อย ที่เป็นข้อยกเว้น เช่น ประชาชนที่เป็นชาวบ้านซึ่งรู้เฉพาะเรื่อง มากกว่าจะรู้ระดับที่ควรเป็นความรู้ในระดับประเทศ จึงมัก ปรากฏบ่อยๆ ว่า นักการเมืองซึ่งเป็นผู้ปกครองระดับ ประเทศขาดความรู้ความเข้าใจปัญหาต่างๆ แม้แต่ บริญญา ก็ซื้อหาหรือจ้างให้ผู้อื่นทำวิทยานิพนธ์ให้ ทำให้ ด้านวิชาการนั้น นักการเมืองเหล่านี้คิด พูดและลั่นการผิดๆ ลวนด้านจริยธรรมยิ่งมีข้อกำหนดน้อยจนแทบเรียกได้ว่า ไม่มี กลายเป็นว่า คนไม่ดีก็เป็นผู้ปกครองได้ เช่นนี้แล้ว โอกาสที่ประชาธิปไตยของไทยจะปกครองโดยคนใจดีและเลว หรือปกครองโดยคนฉลาดและเลวจึงมีมาก จะมีอะไรแล้วร้าย ไปกว่าการเอาอำนาจไปใส่ไว้ในมือคนเช่นนั้น แล้วให้ได้ใช้ อำนาจนั้นปกครอง ผิดกับพระพุทธศาสนาที่ให้ความสำคัญ แก่ส่วนเนื้อหา เพราะระบบหรือรูปแบบจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อ เนื้อหาดี พระพุทธศาสนาจึงกำหนดให้ผู้ปกครองต้องมีทั้ง ความรู้การทำงานอาชีพ มีความรู้ในการปกครองดูแลบ้านเมือง และมีจริยธรรม กล่าวคือ พระพุทธศาสนา มีแนวคิดว่า ผู้ปกครองต้องมีความรู้สูง และมีความดีให้ล้มทั้งในฐานะ ผู้ปกครอง ในฐานะปัจเจกบุคคล และในฐานะเป็นบุคคลที่ ผู้ได้ปกครองยอมรับ เรียกได้ว่าผู้ปกครองต้องมีทั้งความรู้ และความดี หากผู้ปกครองด้อยกว่าผู้ได้ปกครองในด้านใด ด้านหนึ่ง ก็ไม่สมควรเป็นผู้ปกครองอีกต่อไป

ผู้ปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยมีข้อ กำหนดด้านความรู้ขั้นต่ำ แต่ไม่มีข้อกำหนดด้านจริยธรรม

ความเจริญต่างๆ เช่น การลุกแก่อำนาจ การคดโกง หลอกลวง การล่ำร้ายป้ายเสื้ออย่างไม่ลับอย่างฯลฯ จึงเป็นมาโดยตลอด และแสดงให้สังคมเห็นประจักษ์ด้วยการเบิดบัง งบประมาณ การเอื้อธุรกิจพากพ้อง การคอร์รัปชัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน การวิงเต้น การอุกฤษ្សหมายเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตน การแย่งตำแหน่งฯลฯ ทั้งหมดนี้กล้ายเป็นเรื่องปกติในประชาธิปไตยของไทย และกล่าวได้ว่า ล้วนแต่มีสาเหตุมาจากมนิทุจริต คือ มุ่งทำให้ประชาชนเห็นว่า การโกงไม่เป็นไร หากยังแบ่งผลประโยชน์มาให้ประชาชนบ้าง

ผู้ปกครองตามหลักพระพุทธศาสนาต้องมีคุณสมบัติมากน้อย แม้ทศพิธราชธรรมอย่างเดียว ก็มีธรรม

ถึง ๑๐ ประการ เพื่อควบคุมความทุจริตทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์ ราชา ใจ แต่ผู้ปกครองของไทยในปัจจุบันกลับไม่มีข้อกำหนดใดๆ ให้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ว่า ความจริงหากผู้ปกครองของไทยในปัจจุบันมีคุณสมบัติดังกล่าวแม้เพียงข้อเดียว คือศีล ก็จะทำให้ละเว้นความชั่ว และลดมนิทุจริตลงได้มาก และประชาธิปไตยของไทยก็จะดีขึ้นอย่างยิ่ง ไม่ต้องให้ความชั่วที่มาจากการมนิทุจริตฉุดลงเหวดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะเป็นประชาธิปไตยเน่าในหรือประชาธิปไตยໄล้เน่ามาโดยตลอด และวักษาความเน่ามั่นไว้ด้วยการหลอกหนอนที่อาศัยอยู่ในแล้วนำของประชาธิปไตยไทยให้พากันประสานเสียงยกย่องของเน่าที่ตนอาศัยกินและอยู่ว่าเป็น“เนื้อหา” อันประเสริฐของประชาธิปไตย

